

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 314.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:
celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno „ 90—
3 mesečno „ 45—
1 „ 15—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje, Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zaštetno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.
Poština plačana v gotovini.

Dr. Fran Novak:

K stanovanjskemu uprašanju.

Široko javnost moramo opozoriti na naredbo, priobčeno v »Službenih Novinah« št. 159, ki naj bi pospešila grajenje novih hiš. Po inicijativi ministra za socialno politiko je s tem storjen prvi korak za pospešitev gradbene delavnosti. 25-ozir. 18-, 15- in 10letna popolna oprostitve vseh davkov in tudi doklad za hiše, namenjene v stanovanjske namene, določa citirana naredba. Dalje določa ta naredba lastniku popolno svobodo o glede določitve najemnine, ako odgovarjajo hiše namenu čl. 1. te naredbe. Končno pozivlja naredba pristojne oblasti, da spremene obstoječe stavbene rede v to svrhu, da se olajša in pospeši gradnja hiš, da se naj dovoljlo konstruktivne olajšave itd. Poudarjalo se je baš v tem listu opetovano, da se hiše ne sme zidati pri strelhi! Treba je predvsem ustvariti predpogoje za stavbeno delavnost; samo z dekreti poverjeništa za socialno skrbstvo v Ljubljani se hiše ne postavljajo, kakor s svetopisemskimi čudeži. Začasna davčna prostost, stavbene olajšave, zakonite odredbe glede prometa s stavbenimi prostori, sprememba stavnbenega reda in druge gospodarske okoliščine so predpogoji stavnbeno delavnosti. Tudi valutarna stabilnost bi vplivala v prid stavnbeni delavnosti. Roke so vezane, recimo, gospodarju, ako mu ne damo možnosti, da svoj kapital gospodarsko pravilno izkoristi z grajenjem hiš. Smešna je zahteva, naj pride kdo z malimi prihranki sam v konkurz raditega, ker tudi drug ničesar nimajo. Naj mu poverjenišvo za socialno skrbstvo za ta slučaj vsaj preskrbi generalni pardon od državnega pravdnika, da ga ne bo preganjal zaradi lahkomišljenosti kricle. Če zazida svoj milijon v hišo, potem lahko vtakne tudi svoje zobe v zid, da mu ne bo treba jesti in živeti. Poverjenišvo za socialno skrbstvo v Ljubljani sedaj zopet razpoši-

lja dekrete — fermame — v kojih posameznikom preti z deložiranjem 3. avgusta 1920, ako se do tistega časa pravovneljavno ne zaveže, da prične do 20. avgusta 1920 zidati hišo ali pa založi v stanovanjski fond sto-, dvesto-, tristo- ali kron itd. Tendencia gospoda poverjenika za socialno skrb, da pritiska resnično premožne ljudi h gradbi hiš ali k prispevkom v stanovanjski fond, sama na sebi ni napačna. Toda tudi taki dekreti morajo imeti svojo zakonito veljavo. Ti dekreti so prav šablonski; vpiše se vanje samo ime dotične stranke in stotisočake, ki naj jih stranka plača.

Umljivo je, da se posamezniki, pred vsem tisti, ki take obvezne izjave niso podali, čutijo pri tem prizade in da se z vsemi sredstvi upirajo proti temu, da bi se jih z dne 3. avgusta 1920 vrglo na cesto.

Alternativa, zidati hišo ali pa se iznebiti par stotisoč kron, je za manjše premožne gotovo katastrofalnega značaja. Ne enega ne drugega se ne sme brez resnične potrebe in zakonite podlage od posameznika zahtevati. Nimamo nič proti temu, da se zbira na zakonit način stanovanjski fond. Navedeni dekret poverjenišva pa ne more imeti izvršilnega značaja, v ntem izražene pretne tudi ne. Barake, ki se bodo zgradile iz stanovanjskega fonda, utegnejo biti kdaj postavljene; stanovanjska beda pa s tem še zdavnaj ne bo odpravljena. Naj se ustvarijo prej naravni predpogoji za zgradbeno delavnost, potem ljudi ne bo treba siliti k zidanju hiš.

Prvi korak je storilo v tem pogledu ministrstvo za socialno politiko s tem, da je določilo davčne olajšave za nove hiše ter dovolilo prosto določene najemnine v stanovanjskih hišah tr dovolilo spremembe predpisov stavnbenega reda v to svrhu. Naj sledijo tem korakom še drugi!

so dane garancije, da bo monopolna uprava res brezhibno funkcionirala.

V pogledu tobaka imamo v državi 5 monopolskih zakonov, in sicer srbski, avstrijski za Slovenijo in Dalmacijo, madžarski za Hrvaško in Vojvodino, zakon za Bosno in Hercegovino ter zakon za Črnogoro, ki se med seboj bistveno razlikujejo.

Glavna težkoča pa obstoji v tem, da so srbski monopoli zastavljeni tujemu sindikatu, ki ima nadzorstvo nad njimi, dočim so bili monopoli v ostalih pokrajinah svobodni, razen onega v Črnogori, ki je bil zastavljen Italiji.

Leta 1895. so bili namreč konvertirani vsi tedanji dolgov srbske kraljevine in izdan nov ujedinen državni dolg po 4 odstotke v nominalnem znesku 355.202.000 dinarjev, v zavarovanje katerega so se zastavili vsi dohodki državnih monopolov, zlasti tudi dohodki taksenih mark in carine.

Kot nadaljna garancija za plačilo dolga se je ustanovil odbor samostalne monopolne uprave, ki sestoji iz petih članov in enega upravnika državnih monopolov. Ta upravni odbor upravlja povsem samostalno navedene državne monopole. Pristojen je, da rešava vsa vprašanja, tičjoča se le-teh, in njegovim navedbam se imajo pokoriti vsi nastavljeni. V čl. 6. uredbе o samostalni monopolni upravi so taksativno navedeni slučajji, v katerih mora fin. minister odobriti posamezne sklepe odbora.

Na ta način je ustvarjena država v državi, a natihše je to, da je vodstvo državnih monopolov izročeno privatnikom, ki so morda dobri bankirji, a ki nimajo strokovnega znanja, da bi vodili monopole v interesu države. Verjetneje je, da bodo štitiili interese svojih zavodov in šele v drugi vrsti gledali na korist države.

V finacijskem zakonu je sicer predvidjeno, da se upravni odbor monopolne uprave pomnoži za šest članov; vrhutega je določeno, da se imajo dohodki monopolov za Srbijo posebej vključiti ter uporabiti za plačilo zgoraj omenjenega dolga, dočim bi se ostali dohodki stekali v državne blagajne. Toda jasno je, da taka organizacija ne more biti dobra, ker se upravni odbor, ustvarjen pod drugačnimi premisami in za drugačne prilike, ne bo mogel prilagoditi novim razmeram.

Vrhutega pride pri tem v poštev še drugo vprašanje.

Ti novi predpisi ne pomenijo nič drugega kot upravo centralizacijo državnih monopolov. Po enem letu pa imamo skušenj dovolj. Vidimo namreč v vseh panogah, da naša država še ni zrela za centralistično upravo. Za tako upravo je treba izbornega uradniškega aparata, treba v centru skrbnih poznavalcev razmer in prebivalstva, treba dolgoletne skušnje. Nam vse to manjka, vsled česar moramo absolutno delati na decentralizacijo urave.

Strokovnjaki so mnenja, da naj bi se namesto razširjenja dosedanje sterilne v drugem namenu postavljene monopolne uprave ustanovila pri fin. ministrstvu gneralna monopolna direkcija, ki bi imela 2 ali 3 oddelke, za tobak, sol in druge monopole. Razen tega pa naj bi bile za posamezne pokrajine pokrajinske direkcije, in sicer v Beogradu za Srbijo, Makedonijo in Vojvodino, v Podgorici za Črnogoro, v Sarajevu Bosno in Hercegovino, v Splitu za Dalmacijo, v Ljubljani za Slovenijo in v Zagrebu za Hrvatsko in Slavonijo.

Tako bi se varovali državni interesi, pa tudi interesi prebivalstva posameznih pokrajin. Stremeti moramo pa tudi za tem, da osvobodimo Srbijo sramotnega nadzorstva tujega kapitala. Najti bo treba način, da konvertiramo vse državne dolgovе, zlasti zgoraj omenjeni srbski dolg, nudeči zanj dovoljnih garancij, a ne takih, ki bi odjedle državi

Josip Kremen:

Iluzije!

Vsak dan smo za iluzijo ubožnejši. Kakor bi bilo včeraj, se mi zdi, ko smo korakali za Wilsonovo sliko po razgrianih ljubljanskih ulicah, počjo, vriskajoči, srce kakor plapolajoča baklja. In vzklkali smo z otroškim, naivnim navdušenjem: »Živela Amerika! Živela Francija! Živela Anglija!« — Bili smo pač takrat srečni in objeli bi bili ves svet ter pritisnili na svoje prsi celo največjega sovražnika z iskrenim krikom: »Bodi pozabljen vse! Vsi smo posej bratje, Živela svoboda, živela enakopravnost!« Ker smo bili sami dobri in plemeniti, smo verjeli, da je dober in plemenit ves svet. Toda bil je le romantičen sen. Zbudila nas je brutalna istina, da sta nam Nemec in Lah neizpremenjena ljuta sovražnika: zlorabila sta našo sentimentalnost ter dokazala znova, da priznavata le pest in puško.

tak vir dohodkov kot so državni monopoli!

Tudi ni mogoče sprejeti določbe, da se srbski monopolni zakon enostavno razširi na celo državo. Ta zakon ni ne demokratski, ne liberalen, dočim je na primer bosanski monopolni zakon idealen na osnovi, ki odgovarja duhu časa in psihi tamošnjega naroda. Ne moremo se spuščati tu v podrobnosti, dasi so posameznosti, na primer način odkupa po srbskem in bosanskem zakonu, vrlo zanimive. Kot kuriozum navajamo, da dovoljuje srbski zakon samo sajenje tobaka v količini 20 tisoč stebel ali 20 arov zemlje, dočim v celi Bosni ni ne enega producenta, ki bi sadil tako količino tobaka, dasi Bosna posadi v normalnih letih 120 milijonov stebel!

Treba je tedaj, da strokovnjaki izdelajo nov, moderen monopolni zakon za celo kraljevinu, pri čemer je treba upoštevati stoletne običaje v posameznih pokrajinah. Dotlej pa naj ostanejo v veljavi dosedanj zakoni!

Kar se tiče uvedbe monopola za sol in petrolej, smo izjavili zgoraj, da mu načelno nismo protivni. Ali predno se uvede, naj se ustanovi primerna organizacija, ki bo v stanu, preskrbovati naše pokrajine s temi stvarmi. Drugače se nam more dogoditi isto, kar se je lani dogodilo Srbiji, da so bili posamezni deli dežel po cele mesece brez soli, dočim so se v Solunu topili vagoni in vagoni soli, nezavarovani na dežlu!

Razočarani smo bili, razočarani tem bolj, ker se Francija, Anglija in Amerika ne le niso zavzele za naše kakor solnce jasne in očividne pravice, nego so nam krvnega sovražnika — Laha postavile celo za jeroba.

Oj iluzije! Spominjamo se, kako smo sprejeli prvo trojico francoskih častnikov po prevratu v Ljubljani. Sprejeli smo jih kot zastopnike že stoletja najsimpatičnejšega francoskega naroda: njim na čast se je svirala v Narodnem gledališču prvič, odkar živimo, francoska maršelzeja in v francoskem jeziku jih je pozdravil iz lože odličen slovenski predstavnik. In to navdušenje v občinstvu, to vzklkanje, fienje robcev, ta cvetlični dež!

Oj, iluzije, kako Vas nas je danes sram, ko čitamo francoske časopise! Kako pišejo Francozi o jugoslovenskem »barbarstvu« v Splitu,

Fran Govekar:

Soltanje.

(Dalje.)

»Nič bolje, gospod baron?« je vprašal doktor, ko sta si stisnila roko.

»Nič, nič... menda ohromim popolnoma,« je odgovoril Zois potrt. »Slutil sem to že davno, a izkušal sem se tolažiti z goljufivo nado. Zdaj ne upam nič več, nego razmišljam le, kako bi si dal napraviti stol, ki bi se mogel z njim sam voziti vsaj po stanovanju. Strašno je biti kakor Protej prikovan na isto mesto! Zlasti strašno meni, ki sem oblazil vse hribe in sem bil rad povsod prisoten pri svojih podjetjih. Rad bi se premikal vsaj po sobah, k zbirkam, h knjižnici, za obedno mizo in k oknom, odkoder bi mogel vsaj od daleč zreti v življenje, ki mi bo poslej zaprto.«

»Nikar ne obupavajte! Medicina napreduje, vsak hip iznajdejo kako novo zdravilo,« ga je tolažil dr. Repič.

»Ne, ne... pokopal sem že vsako upanje. Če mi dr. Wagner ni mogel pomagati, učenjak in prijatelj, čemu bi se varal še nadalje? Zdaj razmišljam le še o vozu. Ali ni čudno, da ni še takega voza? Pisal sem najrazličnejšim in najboljšim trvdkam, a od povsod sem dobil odgovor, da voza, ki bi ga mogel hromec izlaha sam premikati in ki bi tekel mirno in tiho po sobah in tudi po ulicah, doslej ni še

nihče izumel. Človeštvo misli le na zdrave in delavne ljudi in ustvarja pač tudi vedno nova sredstva, s katerimi te zdrave in marljive ljudi najhitreje ubijajo, na uboge hromce, prikovane na stol ali posteljo, pa je pozabilo. Sam si moram torej pomagati, in če kaj dobrega izumim, koristim s tem tudi tovarišem in tovarišicam svoje usode. In glejte, zdi se mi, da sem tak voziček že zasnoval v mislih!«

»Je li mogoče?« se je začudil dr. Repič in se sklonil nad papirji, ki jih je položil predenj baron. Zagledal je baronove risbe, ki so se rodile v težkih nočeh lutih bolečin in brez spanja. Zois mu je razlagal namen vsakega vijaka, vsake vzmeti in verižice, mu kazal račune, navajal eksperimente ter ga prepričeval, da se vsaj v bistvu ne more varati v svojih kombinacijah.

»A kdo vam izvrši vaš izvrstni načrt?« »Seveda si dam najprej napraviti model,« je pripovedoval Zois. »Ako se mi posreči praktičen model, dobim svoj voziček prav gotovo že kmalu. Da bi le našel spretnega mizarja in mehanika! V Ljubljani nimamo dovolj izbire.«

»Posebej v današnjih časih,« je pritrtil doktor. »Ali sploh še kdo dela? Zdi se mi, da je vsa Ljubljana kakor otrpla od strahu in groze pred francoskimi Jakobinci in sanskiloti.«

»Svoje delavce sem dal pomiriti in doslej mi delajo še povsod, tudi pod Rožnikom,« je dejal baron z zadovoljstvom.

»Ali pa veste, da so začeli naši kmetje in obrtniki sumljivo godrnjati zaradi vojnih bremen? Po mestu sem slišal nenavadne besede, ki dokazujejo, da je začelo v našem ljudstvu vreti.«

In dr. Repič je pripovedoval Zoisu o prizorih pred vojaškim skladiščem, o hujskajočem govoru brivca Daneta in o upornih klcih kmetov s Posavja.

Z zanimanjem je poslušal Zois te novice, pa zmajeval z glavo.

»Can che abbaia, non morde! Danè je tip nesimpatičnega Ljubljancana, sitnega zabavljaca in hujskača. Ti ljudje imajo vedno polna usta zagriženega zabavljanja. Govorijo po gostilnah, kavarnah in cestah, za resnobno delo pa nimajo energije, poguma in volje. Kleonov, Desmoullinov in Maratov ljubljanska zgodovina ne pozna, pač pa prevlelko čenčavih Terzotov. Daneti niso prav nič nevarni, kvečjemu so za meščanstvo kompromitirajoči neznačajneži. Včeraj še do kosti črnožolti, so danes vneti za francoske prevratnike, a jutri bodo že zopet črnožolti lakajji.«

»A kmetje! Ljudstvo! To začjenja misliti, presojsati!« je ugovarjal dr. Repič.

»Kmet? Ljudstvo? Naše ljudstvo?« Zois je majal z glavo. »Kakor dim nad streho plove tja, kamor ga puhne veter. Če začjenja res kaj misliti, ne misli z lastnimi možgani. To je še davno, davno prezgodaj. Če se kdaj upre, stori to le na sufliranje tistih, ki ga najhujše

zlorabljo. Drugim, svojim sovražnikom na korist se zna žrtvovati naš kmet, nase pa ne misli nikdar. Ako ga nahujskajo sedaj proti Francozom, bo krvavel le on sam, hujskači pa se rešijo na varno. A ko nevarnost mine, se vrnejo, da pritisnejo kmeta le iznova pod svojo peto.«

»Ideje svobode prodero vendar končno tudi k nam in zbude tudi naš narod!« je vzklkal dr. Repič, ki ga je žalil Zoisov pesimizem, hkratu pa je bil zadovoljen, da je spravil barona iz malodušnega razmišljanja.

»Ideje svobode prodirajo med narod od zgoraj navzdol, prijatelji!« se je razvnel Zois in udaril z rokami po knjižah, ki so ležale na mizi na levi in desni. »Živel je Jožef II., a je prehitro umrl. A kaj je danes pri nas še zgoraj? Konservativnost, absolutizem, blgotnost, servilizem! Odkod naj pridejo med naš narod sveže ideje svobode in napredka, če zajema vse mišljenje le iz cerkve in kancelije? Iz knjig? Ni jih, ali vsaj mnogo premalo! Iz našega časopisja? Ga li sploh imamo? Edine Vodnikove »Novice!« Pa naj le poizkusi prijatelj Vodnik zapisati svobodoumnejšo besedo! Naj le napiše resnico! Vlada zatre v istem hipu njegov nedolžni listič pa zapre še njega samega.«

»A na Francoskem in na Nemškem so imeli vendar prav iste razmere, ki jih imamo danes v Avstriji!«

Prvačini, v Trstu in na Reki, kako infamno pišejo danes Francozi o našem narodu, o našem kralju in regentu! Za glavo se mora človek držati in se z grozo vpraševati: Kdo je pravzaprav norec? — Lahki nas moré, nam požigajo, ropajo, nas onečašajo, psujejo in žalijo — mi se jedva branimo ter kvečjemu rahlo protestiramo, a antanta zagovarja Lahe ter obsaja nas!

Oj, iluzije! »Svoboda, demokracija, bratstvo, enakopravnost!« smo vzdihali, vsi pijani blaženstva, ko smo prostovoljno sklenili, da se strnemo z brati Hrvati in Srbi v eno državo. Mi naprednjaki, že pred vojno in tekom vse vojne preganjani, denuncirani, internirani, konfinirani, mnogi celo obošeni in ustreljeni, mi naprednjaki smo bili takrat najsrečnejši. Izpolnil se jim je mladeniški ideal, za kojega smo toliko delali in prestali! Upali smo: bratje Srbi nam naprednjakom tega ne pozabijo! Oj, iluzije! Naprednjaki srbofilni lahko stojte danes v kotu brez moči in brez ugleda, a Stojan Protić izjavlja, da nas »pravzaprav sploh več ni...«

Oj, iluzija! Na vseh koncih in krajih doživljamo kruta razočaranja. In kamorkoli se ozremo, povsod grenka prevara. Že leto in dan prinašajo vsi naši napredni časopisi kakršnekoli barve zgolj tožbe proti državi in upravi, in naše iluzije glede svobode, napredka, bratstva, enakosti v Jugoslaviji lega druga za drugo v grob.

Na, nikakor si ne želimo drugam in trdno se zavedamo, da je v Jugoslaviji vendarle lepše in boljše kot kjerkoli. Ne obupavamo, neko vztrajno verujemo v bodočnost! Toda žal nam je lepši iluziji, ki bi lahko živele dalje, če bi le hoteli nekateri. Kakšne nade smo stavili na prvo Narodno predstavništvo, in kaj smo doživeli? Skoraj vsak teden nove spletke, vsak mesec nove krize, vsaka dva meseca nova vlada, vsak hip nov kaos, nova zmeda!

Zdaj so bratje radikalci Srbi in njihili zvezani naši klerikalci na delu, da oropajo državne uradnike pasivne voljne pravice. Kar so uživali celo v reakcionarni Avstriji, kar uživali uradniki po vsem kulturnem svetu, to naj se jim vzame zdaj, v XX. veku, v svobodni in demokratski Jugoslaviji! To naj bo napredek? Zločinci, idijoti, beraci, ženske in državni uradniki naj tvo-

rijo po ukazu Stojana Protića in ob pritjevanju našega dr. Korošca enako inferiorno brezpravno kasto? — Zakaj, čemu? — Ali naj bodo poslanci le popje, advokati, trgovci, obrtniki in kmetje? Že dve leti čutimo, kako vro se vlada in marljivo uraduje po ministrstvih brez kontrole uradnikov — poslanev! Ministri so ljudje, ki so bili doslej po večini naša nesreča, zastopniki bank, špekulativnih zvez, včasih tudi brez pojma o uradovanju, včasih brez širokega duševnega obzorja, včasih politikastri, ki so jih vrgle stranke iz sebe, kakor meče morje bele peene na breg. Ti naj imajo pasivno volilno pravico? Zakaj? Za plačilo kakšnih zaslug? Že dve leti se krpa ustava, že dve leti se pripravljajo volilni in drugi zakoni, se ureja uradniško vprašanje, se zanemarja gospodarska vprašanja, zlasti valuta, a ne skrpa in ne uredi se ničesar. Vsak pameten človek si mora le želeči čim več strokovnjakov uradnikov vt parlament, uradnikov, vajenih in vzgojenih za pozitivno, vsrtašno delo, objektivno in ne strankarsko zastupljenih. Uradniki so bili in so še danes stebel države; brez njih bi obtičala vsa uprava, ves promet, bi zagazili skratka v anarhijo; a uradniki bi bili tudi v parlamentu trdna, neomajna os, ki bi je ne nagnila nobena strančarska vihra. V uradništvu je utelešen cvet narodne inteligence, uradništvu tvori zbor najvišje omike, najgloblje poznanja stvarnih razmer in ljudstva, najširših življenjskih izkušenj in najresnejše discipline. Uradništvo pa je tudi nad vse patrijotično in kot skala zvesto vztrajaloče v svoji ljubezni do domovine!

In to uradništvo hočejo srbski radikalci in slovenski klerikalci vzporediti z idijoti in zločinci ter jih opleniti za staro pravico! Vzeti jim hočejo pasivno volilno pravico ter jih ponižati med — poljudi!

Oj, iluzije, kje stel? Vedno lenše stvari doživljamo. A kako dolgo še? — Naša vera in ljubezen, s katerima smo pomagali Jugoslavijo ustvariti, nam bo pomagala, jo tudi ohraniti ter — rešiti. Sklenite torej v Narodnem predstavništvu karkoli! Državno uradništvo in vobče vse javno nameščenstvo pa Vam bo ob volitvah znalo dati odzovor!

Jamčim Vam za to! Jamčim, da bo takrat konec Vaših — lepših iluzij!

Telefonska in brzopetna poročila.

ZASEDBA ŠPILJA.

Marihor, 29. julija. Včeraj ponoči je naša posadka zapustila Špilje in so vkorakali zjutraj orožniki Nemške Avstrije z godbo iz Strassa in Cmureka v Špilje. Gostilničar Stelzer je napojil posadko tako, da so pričeli preganjati Slovence, in sicer sta bila izpostavljenemu nemškemu nasilju dva finančna stražnika Klasine in Blatnik, katerega so pretepli, med tem ko jim je železničar Huttmacher ušel. Aretirali so 12 oseb, med njimi župnika, gostilničarja Ploha in staro ženo Krel, pri kateri sta stanovala oba finančna stražnika Slovence. Ljudstvo v Mariboru in okolici je vsled dogodkov silno razburjeno, posebno še, ker je prišel ukaz za izpraznitev tako nenadoma, da nihče ni vedel, kdaj se evakuacija izvrši. Sipoči ponoči so se umaknile tudi naše čete pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu in teče sedanja meja med Jugoslavijo in Avstrijo ob razvodni in ob meji mariborskega in lioniškega okrajnega glavarstva.

ŠPILJE IZROČENO AVSTRIJI.

LDU Špilje, 29. julija. Dunajski korespondenčni urad javlja: Jugoslovenska posadka je bila danes dopoldne odpoklicana iz Špilje. Ko je jugoslovenska posadka odkorakala, je došlo avstrijsko orožništvo. Pri vkorakanju avstrijskih čet v Špilje je bil navzoč deželni glavar prof. dr. Rintelen in šef podeželne osrednje pisarne, dvorni svetnik Glanz. Oba sta bila burno pozdravljena po prebivalstvu. Deželni glavar je ukrenil vse potrebno in si je dal naznačiti prošnje in želje prebivalstva.

LDU Ljubljana, 29. julija. (Ur.)

IV zmislu mirovne pogodbe smo danes izpraznili Špilje in Soboto.

NEMŠKO SLAVJE V RADGONI.

LDU Radgona, 29. julija. Dunajski korespondenčni urad javlja: Danes ob devetih dopoldne so došli v Radgono državni tajnik za zunanje posle, dr. Renner, državni tajnik za notranje zadeve dr. Brejski in državni tajnik za vojsko dr. Deutsch. Na železniški postaji v Lipnici, kjer so zapustili vlak, jih je pozdravil vodja okrajnega glavarstva Radgone, okrajni glavar dr. Matthias, nakar so se vsi odpeljali v avtomobilih skozi Cmurek v Radgono, kjer jih je kljub neugodnemu vremenu pričakovala velika množica ljudstva, ki je državne tajnike prišlo

pozdravila. Pred mestno hišo se je zbral občinsko zastopstvo ter radgonski župan Kodolitsch, mestno uradništvo in javni funkcionarji. Župan Kodolitsch je pozdravil državne tajnike v dolgem govoru, v katerem se je zlasti zahvaljeval vlad in dr. Rennerju za njegov trud, da je osvobodil Radgono in okolico in ga prosil, naj mesto še dalje podpira. Državni tajnik dr. Renner je nagovoril ljudstvo in se mu zahvalil za prisrčen sprejem ter izrazil svoje veselje nad tem, da je Radgona postala zopet nemška in da se je prebivalstvo mesta in okolice obvarovalo vseh tujih vplivov ter po svojem mišljenju zvesto ostalo Avstriji. Dr. Renner je obljubil, da bo mesto v vseh ozirih podpiral. Pozivljal je prebivalstvo, naj se dobro drži in naj ohrani mladi republiko Avstriji svojo zvestobo še nadalje. Govor dr. Rennerja je sprejela množica z navdušenim »Heil«. Popoldne je sprejemal državni tajnik dr. Renner deputacije in si dal predložiti prošnje in želje prebivalstva. Ob dvanajstih je bil državnim tajnikom na čast prirejen defenestr, katerega so se udeležile vse oficelne osebnosti mesta Radgone. Tekom popoldneva bodo državni tajniki zapustili Radgono. Mesto je slavnostno okraшено.

Marihor, 29. julija. Danes je prispele iz Ljubljane posebna komisija, ki naj uredi vprašanje nastanitve obmejne kontrole in carinarnice. Sedaj se iščejo prostori, naval občinstva je že tri dni jako velik. Orožniki spremljajo vlake do St. Ilje. V soboto je prišla v Marihor komisija, ki naj uredi železniško zvezo med Marihorom in Ljutomerom. Na progi Marihor — Špilje — Ljutomer naj se uveda dva judoslovenska vlaka, v kateri ne bi imel dostopa noben Nemec, med tem ko v nemške vlake ne bi smel vstopiti noben Jugoslovian. Kako se bo ta zadeva uredila, dosele še ni jasno.

REŠITEV TEŠINSKEGA VPRAŠANJA.

LDU Dunaj, 29. julija. Poslaniška konferenca je prisodila karvinsko premogovno okrožje in košičko-bohumsko železnico Češkoslovaški. Reka Olša je meja med obema državama. Tešinsko predmestje na levem bregu ter Jablonkov pripade Češkoslovaški, mesto Tešin samo pa Poljski. V Orvi gre češko-poljska meja med Babio Guro in Maguro, v Soči

pa med Jungom in Nedeczem. Češko časopisje ni zadovoljno s to odločitvijo. »Narodni Listi« in »Pravo Lidu« ostro obsojata to naredbo poslaniškega sveta in izjavljata, da Češkoslovaki te nasilne odločitve ne bodo sprejeli. Istotako piše »Narodna Politika«. »Tribuna« in »Čas« pa ugotavljata, da je bila edino le ta rešitev ugodna in možna. Nemško časopisje obžaluje, da se niso ozirali na voljo prebivalstva in da so cvetoče nemške pokrajine odstopili Poljski.

Pogajanja v Beogradu razbila Protić in Korošec.

Včeraj so se v Beogradu zastopniki Demokratske in Parlamentarne zajednice sešli, da bi nadaljevali razgovore glede sestave koncentracijske vlade. Imela so se vršiti sklepčna pogajanja, ker so demokrati s svojo popustljivostjo omogočili, da so pogajanja dobro napredovala. Včeraj pa se je položaj popolnoma izpremenil. Parlamentarna zajednica je stavila nove pogoje glede agrarne reforme. Protić je v imenu Narodnega kluba in Koroščeve stranke zahteval sledeče:

1. Vsi kmetje, ki so prišli na podlagi naredbe o agrarni reformi od 25. februarja 1919 v posest zemljišča, ga morajo takoj zapustiti ali pa se imajo s silo iztrgati s posestva;

2. da država plača vsem begom hak (najemnino) za zemljišče, ki ga obdelujejo kmeti na podlagi agrarne reforme, in sicer z leta 1918. 1919 in 1920. Država bi morala plačati na ta naslov preko 300 milijonov kron. Demokrati so se postavili na stališče, da naj se plača odškodnina (hak) samo ubogim begom, ne pa bogatim;

3. da se od sedaj naprej rešujejo vsi posli, ki spadajo pod agrarno reformo, v posebnem ministrskem komiteju, tako da bi bilo ministrstvo za agrarno reformo odpravljen;

4. da se razveljavi naredba, ki jo je izdala Protić - Koroščeva vlada dne 25. marca 1920.

Beograd, 29. julija. Pogajanja za sestavo koncentracijske vlade so nenadoma zastala. Vsled popuščenja od strani demokratov so bili politični krogi do včerajšnjega dne mnenja, da bo koncem tega tedna sestavljena nova vlada. Parlamentarna zajednica pa je včeraj sporočila, da nikakor ne more stopiti v koncentracijsko vlado, ako vztrajajo demokrati na izvrševanju agrarne reforme, kakor je bilo svoj čas dogovorjeno med demokratsko stranko in parlamentarno zajednico. Skoro gotovo je, da bodo že danes prekinjena pogajanja in da bo Vesnić vrnil mandat prestolonasledniku. Kaj se bo zgodilo potem, je popolnoma nejasno.

Politične vesti.

— Za Koroško! Nad 500 zborovalcev, zbranih 25. julija 1920, na protestnem shodu pred cerkvijo sv. Tomaža pri Ormožu, najodločneje protestirajo proti nameramam opustitvi demarkacijske črte med osona A in B na Koroško, 1. ker bi se z odpravo te črte kršila velevarna določila mirovne pogodbe, ki za plebiscitno ozemlje določa na Koroškem dve strogo ločeni coni do konca plebiscita; 2. ker bi s to krivico opustitvijo demarkacijske črte nastala za našo državo ogromna, nedogledna finančna in gospod. škoda; 3. ker bi z ukinitvijo demarkacijske črte v najkrajšem času nastale razmere, ki bi obnovile krvave izbruhe političnih strasti in sovražstva in privedle do pretepa, ropov in pobojev. Zborovalci pozivajo vlado, da se tej zahtevi nikakor ne ukloni.

— Reševanje krize. Včeraj so bili posredni klubi obveščeni o poteku današnjih pogajanj glede sestave nove vlade. Danes so imeli seje zastopniki parlamenta, to je parlamentarne in demokratske zajednice, kjer so došli v gotovih točkah do sporazuma. Zastopnika radikalcev dr. Vesnić in dr. Nincič sta podala radikalnemu klubu poročilo o današnjih razgovorih. Radikalni klub je vzel to poročilo na znanje ter pustil Protiću svobodne roke, da vodi nadalje na pogajanja do odločitve. Istotako je bil demokratski klub obveščen po svoji poslancih. Narodni klub obstaja pri svoji zahtevi, da ostane dr. Bazala še nadalje poverjenik za prosveto in vero na Hrvatskem, dočim Jugoslovanski klub ni opustil svoje zahteve, da dobe pri občinskih volitvah na Slovenskem vse ženske volilno pravico. V vprašanju izvosa je dosežen sporazum, kakor še javljeno, da se sme koruza prosto izvažati, a pšenica le v kontingentu. Demokrati smatrajo za umešno, da bi se dovolilo prosto kmetovanje, dočim manjši radikali, da je za našega producenta bolje, da izvršuje ta posel družina zadruga za izvoz. Minister za konstitucijo je poslal ministru za agrarno reformo dr. Krizmanu pismo, v katerem mu razvija svoje nazore o rešitvi agrarne vprašanja ter izražajo željo, da bi se dr. Krizman na podlagi teh nazorov pogajal. Radikalni zahte-

POŽAR V BENEŠKEM ARZENALU
LDU London, 29. julija. (Brezlično) Po poročilih iz Milana je povzročil požar v beneškem arzenalu 30 milijonov lir škode.

DODEKANEZ.

LDU Pariz, 29. julija. Kakor javlja »Matine«, ni došlo do sporazuma med Italijo in Grško glede vprašanja Dodekaneza. Italija se brani sprejeti določila dogovora, ki se je sklenil pred letom v Londonu.

Beograd, 29. julija. Včeraj so se nadaljevala pogajanja za sestavo koncentracijske vlade. Imela so se vršiti sklepčna pogajanja, ker so demokrati s svojo popustljivostjo omogočili, da so pogajanja dobro napredovala. Včeraj pa se je položaj popolnoma izpremenil. Parlamentarna zajednica je stavila nove pogoje glede agrarne reforme. Protić je v imenu Narodnega kluba in Koroščeve stranke zahteval sledeče:

1. Vsi kmetje, ki so prišli na podlagi naredbe o agrarni reformi od 25. februarja 1919 v posest zemljišča, ga morajo takoj zapustiti ali pa se imajo s silo iztrgati s posestva;

2. da država plača vsem begom hak (najemnino) za zemljišče, ki ga obdelujejo kmeti na podlagi agrarne reforme, in sicer z leta 1918. 1919 in 1920. Država bi morala plačati na ta naslov preko 300 milijonov kron. Demokrati so se postavili na stališče, da naj se plača odškodnina (hak) samo ubogim begom, ne pa bogatim;

3. da se od sedaj naprej rešujejo vsi posli, ki spadajo pod agrarno reformo, v posebnem ministrskem komiteju, tako da bi bilo ministrstvo za agrarno reformo odpravljen;

4. da se razveljavi naredba, ki jo je izdala Protić - Koroščeva vlada dne 25. marca 1920.

Beograd, 29. julija. Pogajanja za sestavo koncentracijske vlade so nenadoma zastala. Vsled popuščenja od strani demokratov so bili politični krogi do včerajšnjega dne mnenja, da bo koncem tega tedna sestavljena nova vlada. Parlamentarna zajednica pa je včeraj sporočila, da nikakor ne more stopiti v koncentracijsko vlado, ako vztrajajo demokrati na izvrševanju agrarne reforme, kakor je bilo svoj čas dogovorjeno med demokratsko stranko in parlamentarno zajednico. Skoro gotovo je, da bodo že danes prekinjena pogajanja in da bo Vesnić vrnil mandat prestolonasledniku. Kaj se bo zgodilo potem, je popolnoma nejasno.

tu« poročilo (št. 210) o ministrski seji, kjer se trdi: »Jugosloveni, izvajajoči agenti iz Beograda, so sprejeli s strel iz revolverja in z bombami neoborožene demonstrante, ki so afemirali italijanske pravice do Dalmacije.« K temu rečemo, da so poročila v nemških listih: »Tagespost«, »Wiener Journal«, ne vjemajo povsem s tem opisom. Ti listi vedo natančno povedati, kdo in odkod je donasal bencin in petrolej in kdo je zažgal »Narodni dom«. — A nas bolj zanima zvedeti, kdo je prvi izzival. O tem nas pouče italijanski časopisi sami. — »L' Era nuova« z dne 14. julija poroča, da so tik pred izgrebi ob manifestaciji nastopili razni govorniki. Pietro Daguino, bivši poročnik arditov je množico spominjal na načelo: »Oko za oko, zob za zob!« Advokat Glun-ta je rekel dobesedno: »Bisogna stabilire la legge del taglione. Bisogna ricordare ad odiare!« — Po naše: Mi moramo začeti! Klin s klinom — mi se moramo spominjati in sovražiti! — Kdo je torej pozival na nasilje, na sovražstvo? Temu hujšanju primerno se je razvil strašen vandalizem. A najhujše pri tem je, da se daje takim zločinskim podjetjem, ki spadajo pod kriminalni zakon, značaj plemenitega patrijotizma! Nobena idealnost ne more opravičiti takega barbarstva, nečloveškega — divjaškega dejanja. Tržaški vzgled je našel takoj odmev v Pulji, na Reki — imel je dobiti tudi v Gorici posnetovalce. — Neki lašid »odbor«, ki si je nadel ime »meščanskega odbora za narodno obrambo«, je dal nabiti po mestnih zidovih ta - le veleznačilni lepaki »Meščani! Delavci! Italijani! Našo omiko, našo potrpežljivost razlaga balkanska duševnost Slovanov kot šibkost in zasplost. — Gorica naša, ki je bila in bo vedno italijanska, bi se imela na ljubo štirim Slovanom, ki jih je pokorna Avstrija importirala, da bi nas v lastni hiši izzivali, priklopiti malni Jugoslaviji. — Italijani! V balkanski duševnosti se ne upoštevajo civilne metode. Sredstva, preizkušena v minulosti, ki so zmagala ohraniti naša Italijane klub varstvu avstrijskih bajonetov, ki so bili Slovanom dovoljeni na našo škodo, je treba obnoviti ter počiti izzivače, da se v Gorici ne izziva in se ne krši nekaznjivo italijanstva! V Gorici, 14. julija 1920. — To je dokument za nas Slovence! — Zrcali se iz njega skrajno žaljenje in zaničevanje slovenskega naroda. Da pozivljajo, naj se proti nam ne uporabljajo več civilna sredstva — ampak... Po tržaških dogodkih vsakdo razume, kaka so ta sredstva: po-žig in poboji! — in državno pravdnštvo in policijska oblast je dovolila svobodno takim obvestilom, da pozivljajo k nasilju? Vočigled temu pojavu se je polastilo razburjenje ne le Slovencev — temveč tudi Italijanov. Razburjenje po mestu so množile še razne grožnje in sklepi onega famoznega »odbora«. Koliko je bilo resnice na takih vesteh, mi ne vemo. Le to vemo, da je bilo vse mesto polno takih govorov. Lokalna vlada se je bale na poziv iz Rima — po treh dneh vzdrnila in ukrenila vse varnostne odredbe. — Tako je mirno prešla grozeča nevihta. In zopet vprašamo, kdo je v Gorici razburjal mirno meščanstvo? Odgovor daje lepak — nabit še vedno po mestnih zidovih. — Če napravimo bilanco škode in dobička, pridemo do tega - le zaključka: Bilanca je za nas — kljub gmočil škodi in strahu — ugodna. — Predvsem pojasnjujejo ti dogodki širnemu svetu naš položaj v sedanjih razmerah. Širni svet ne more več zapirati očii očitnim dejstvom. Vse to ne bo brez ugodnih posledic za nas... Dajle so dogodki na laž postavili vse neiskrene obljube naših prijateljev. Kako čudno zvone po teh dogodkih zatrdila: »Njihova (Slovenec) narodnost, njihov jezik, njihova omika, običaji in navade niso v nevarnosti. Ta nevarnost je izmišljena od nemirnih agitatorjev. Slovencev dobro vedo, da si pridobe od Italije lahko vsako pravico, vsako svobodo!« »Voce d. Is.« 7. julija). Opominjani dogodki so vzdrmlili v naših vrstah vse zaspance. Naše vrste so se strmile! Dobitek naš pa je tudi v tem, da je pozivila krepko zavost o naši resnični kulturi, ki se ne da primerjati z lopovščinami minulih dni. Čvrsto je oživila vero v našo pravično stvar. Pravica se ne da potlačiti s požigom in pobojem! Naše geslo je bilo in je: Proč z vsakim sovražstvom! Mi Italijanov ne sovražimo, mi jim nečemo ničesar vzeti. A zahtevamo zase najprimitivnejše pravice, pravice, ki smo jih imeli v cerkv, v šolah, v javnem življenju pod »barbarsko Avstrijo«, predvsem pa zahtevamo svobodo življenja in imetja! — Somišljenke pozivljamo, naj ohranijo mirno kri, naj zatirajo vsako nekulturno maščevalnost v svojih srcih, in naj se posvete z mirnim, poštvovalnim delom izobrazbi našega naroda!

Iz naše kraljevine.

— Proces Boškif. Nadaljuje se obravnava v Sarajevu proti sodnemu svetniku Boškifu. Zaslišane so bile nove priče in sodni funkcionarji. Toženeec in branitelj stavi jajo na obtožbeno razna vprašanja, ki ga mestoma zelo razburja. Zlasti ga je razburilo vprašanje votanta Vozica Boškifu o priliki obravnave proti ustreljenim kmetom v Foči leta 1914. On ni vprašal nobenega obtoženca, ali se čuti krivega ali ne. Državni pravdnik ga je na to spravil v zadrego z vprašanjem, ali je on v obravnavi proti ustreljenim kmetom vprašal, ali so se oni res borili. Očitajo mu namreč, da se je on izognil temu vprašanju in da je vprašal: »Ali si dobil puško?« — Obtoženec se zagovarja in trdi, da se je ravnal po zakonu, toda državni pravdnik trdi, da tega ni storil. Priče, povedni sorodniki ustreljenih kmetov, so izpovedale skoro vse enako ter ne zahtevajo odškodnine, pač pa glavo obtoženčevu. — Ldu.

Neodrežena domovina.

— D' Annunzio in Radić. »Vedeta, glasilo D' Annunzia, od torka prinaša na uvodnem mestu dolg članek, posvečen zagovoru Stjepana Radića. V članku se pisec zgraža nad načinom, kako se vodi razprava proti »uglednemu jugoslovenskemu politiku«. Kakor se v splošnem sodi, je pisec tega članka znani Sacha.

— Lahki se pripravljajo. Iz Zadra javljajo: Poslednje dni so iz Italije prihajali večji vojaški transporti, zlasti vojnega materiala in živin. — Teror italijanske policije drhali in soldateske postaja vedno hujši. Jugoslovenci so prisiljeni, da se izselijo, ker že pri bolem dnevu niso več varni svojega življenja; zakaj Italijani napadajo jugoslovenske hiše in trgovine z bombami. Enake žalostne vesti prihajajo tudi iz drugih krajev zasedene Dalmacije. Vse kaže, da se bodo prihodnje dni pogromi proti jugoslovenskemu življu še povečali. — Na otoku Ziru gradijo Italijani barake, kjer nameravajo nastaniti internirance.

Protestnega shoda glede podražitve premoga zaradi pogajanj ne bo.

Dneune vesti.

V Ljubljani, 30. julija 1920.

— »Slovenec« in poverjeniku za javna dela g. inž. Serneca. Očitati mi, da sem šel v ogenj zoper podražitev premoga le iz sebičnosti, ker imam pred očmi zgolj »svoje« velepodjetje, vevsko papirnico. Blagovolite vzeti na znanje, da sem udeleženi na tem podjetju v resnici z ogromno svoto 40.000 kron, tako da je »moja« žal natančno le 1/500 celega podjetja. Vzlic temu pa sem si štel v resnici v dolžnost, braniti tudi to domačo industrijo zoper izkoriščanje po prolzvalcih premoga, kajti po mojem mnenju cena papirja ni brez pomena za naše gospodarsko in kulturno življenje. — Če je ta moja skrb morda tista »nesramnost«, ki mi jo je zalučil v lice g. poverjenik v svojem »Slovenec« članku z dne 28. t. m., potem je stvar zame v redu. Psovka je vedno le argument človeka, ki je v zadregi za druge. Zaradi tega odsej na psovke in slične osebne napade ne bom odgovarjal. K večjemu pred porotniki. So časi prenesni in papir predragocen.

Dr. Karel Triller.

— Visoka vlada se pere. Ko smo »Slovenec« s težko silo zdramili iz njegovega sladkega spanja o priliki usodnega podražanja premoga, je sedaj silno nevoljen ter skuša z vsemi sredstvi sofistike dokazati, da je deželna vlada storila svojo dolžnost ter varovala po najboljših močeh ogroženega konsumenta. Toda trboveljski premog je dober in se trdo drži kože! Posebno one klerikalnega poverjenika za javna dela. Vsaka spodobna stranka bi hipoma obračunila s človekom, ki je v javnosti uradno in neuradno branil z neresničnimi podražitvami premoga, ki se je sam opravičeval, da bo zanesljiva kontrola cen mogoča stopraj tedaj, ko bodo družbene knjige na razpolago v Ljubljani, v isti sapi pa se je drznil brzojaviti ministru: »Nove cene so upravičene!« — »Slovenec« pa takega javnega funkcionarja še brani ter daje prostora njegovim člankom, kakršnih bi v naši javnosti niti kandidat za mesto generalnega ravnatelja v Trbovljah ne smel zagrešiti. — Prav! Le tako naprej, potem bodo pri nas morda še slepci spregledali!

— Nacionalizirani Vevški papirnici. »Slovenec« ne privoščiti cenejšega premoga, češ da itak preveč zasluži. Radovedni smo, na čem bi tiskala in kako spravljala v svet naša ljuba SLS svoje modrosti, če bi ne bil na razpolago papir iz te naše edine tvornice papirja? Sicer pa pljuje cenjeni tovarš iz Katoliške tiskarne v slepi jezi v svoj lastni žep — zakaj čim dražji bo premog, tem dražje bo moral naravno tudi on plačevati papir.

— 1000 vagonov cenene premoga za reveže je izposloval — tako se baha »Slovenec« — njegov poverjenik za javna dela inž. Sernec. Ta premog bo stal samo 400 K za tono, torej le 1102 K več, kakor je bila uradno določena cena za aprovizacijski premog februarja meseca. Če to ni očitno norčevanje iz revežev, potem res ne vemo, kaj nai je.

— Gospod poverjenik dr. Gosar nam je poslal popravek, ki smo ga priobčili v četrti dobesedni s pri-

pisom vred. Ako je bila notica, ki smo jo priročili glede častnikov, neresnična ali če je bila resnica hudobno zavita, jo mi sami najbolj obžalujemo. Opetovano smo že pozivljali svoje dopisnike, naj bodo v svojih poročilih skrajno tankovestni ter smo odklonili že opetovano čisto jasno odgovornost za zlobnost izjavi, ki se vtihotaplja v naš list. V takem kakor v vse druge, priobčbenem popravku smo dali ta g. doktorju popolno zadoščenje. Pripisu k svojemu popravku pa je dr. Gosar zagrozil, da »bo primeran rabiti orožje, ki je ima v rokah proti enemu najaktivnejših gospodov tistega križa vaših vrst, ki se teh sredstev najpogostejše poslužuje.« Pod besedo »sredstva« razumeva g. dr. Gosar denuncianstvo. Ker pobija naš list nepoštenost, koruptnost, denuncianstvo in vobče vsakršno podlost ne le v drugih strankah, nego predvsem v lastni, ako jo le zanima, pozivljamo g. poverjenika, naj svojo grožnjo nemudoma izvrši. Namigovanje brez dokazov ne velja v nobenem boju, pa tudi ne v političnem, ki ga narekuje poštenost.

— Za milijonarje. »Slovenec« piše: »Občutljivost za žep malega človeka, za prezebanje nakega ljudstva je pri prvakih stranke bančne kapitala nekaj tako nenavadenega in, reči moramo abnormalnega, da vzbuja po vsej pravici sum. Ljudje čakajo zime v vagonih in liberalni prvaki se bore proti naredbi, ki hoče spraviti brezstanovanjca pod streho: to je v naravi kapitalistične stranke. Kako da se sedaj liberalni prvaki razgrajajo, če malega človeka zebe. Če liberalci govorijo o ljudstvu; misli na delince.« Ta stavki so ena sama brezstidna demagogija. Nešteto krat je naš list že naglašal, da mora država poskrbeti, da se odpravi strašna stanovanjska mizerija in da se napravi konec bednemu hiranju nižjih, srednjih in tudi najboljših naših slojev, ki so prisiljeni tčati po vagonih, po kletah in različnih brlogih, človeka nedostojnih, iz hijien-skih in pravstvenih razlogov, naravnost nemogoči. Naglašali smo, da je nujno potrebno, da se stanovanjsko vprašanje končno temeljito in enotno uredi ter se ljudem omogoči graditi poslopja ali vsaj primerne barake. Sočutje za brezstanovanjce je na naši strani gotovo vsaj tako veliko, kakor na »Slovenčevih«. Bili smo le proti načinu, kako rešuje poverjenstvo za socialno skrbstvo v Ljubljani stanovanjsko vprašanje. Z nasilnostjo in z dekreti brez zakonite podlage se ljudstvo le razburja, a revežem se ne pomaga. Pozdravljamo torej naredbo št. 159 v »Službenih Novinah«, ki končno, končno dovoljuje izdatne olajšave za grajenje hiš, ter opozarjamo na tozadevni članek nar. predstavnštva dr. Novaka. Strinjamo se z njim: naj slede tem korakom še drugi pametni, realni! Naš list je tozadevno stavil že več predlogov, ki se pa, žalibog, doslej niso upoštevali.

— Promocija. Dne 21. t. m. je promovirala na dunajskem vseučilišču doktorjem filozofije gđ. Dora Koka iz Ljubljane.

— Nova nakana Orlov. Iz verodostojne strani se nam poroča, da nameravajo Orli na taboru v Mariboru premeniti svoje dosedanje ime. Da si pridobe vsaj na zunaj nekaj ugled, si bodo nadeli ime: »Krščanski Sokol«. Kakor so si kroj na nepošten način izposodili od Sokolov, tako si sedaj hočejo istotako nepošteno prilastiti ime. O njih predrznosti ne dvomimo, pomagalo pa tudi to ne bo prav nič.

— Silke iz Orlovskega tabora. Maribor, 29. julija. Včeraj je prišlo iz Zagreba 850, iz Ljubljane istotako 850 katoliškega dijaštva. Na kolodvorih jih je sprejel vladni komisar dr. Leskovar in dr. Verstovšek. Poleg teh je došlo 15 Orlic, 10 Orlic v kroju in 30 civilnih oseb. Ker Mariborčani niso sprejeli teh svojih gostov z velikim navdušenjem, so gosti sami kričali »Bog živi!« naker se je razvijal »slajen spreved«, na čelu katerega je sviral godba. V celem mestu visi doslej pet zastav in pet hiš je okrašenih z zelenjem. Zanimivo je, da je okrasil Jožef Brandl v Strossmayerjevi ulici, to je Prva jugoslovenska izdelovalnica klavirjev in orgel, z zelenjem tudi avstrijskega orla. Edino slavalok pred kolodvorom je okrašen z grbi narodov vseh gostov, ki bodo prišli na ta orlovski tabor, in sicer s češkoslovaškim, ameriškim, belgijskim, francoskim in angleškim. V splošnem vlada v mestu mir in se gosti sprejemajo s strani občinstva jako hladno, a dostojno.

— Protestni shod v Novem mestu. V nedeljo 25. julija se je vršil na Glavnem trgu. Zbranimu obitemu narodu iz mesta in okolice so govorniki govorili o zahtevi Nemcev in Lahov, da naj se opusti mejna črta med pasoma A in B na Koroskem in ji razložili, kako škodljiva bi bila za

laško-nemška hakana za nas in naše koroske rojake. Omenili so tudi divjaško početje, ki so ga zakrivila Italijani v svojem nebrzdanim sovražstvu do nas in naših rojakov v jugoslovenskem Primorju. Kder omalovažuje red in svobodo v Jugoslaviji, naj gre v zasedeno ozemlje, da se prepriča, da pod vlado Italije nimajo ljudje ne varnosti življenja ne lastnine, ne pravice do kulturnega, ne do gospodarskega razvoja, ne smejo se ondi oglašiti ne slovenska beseda, ne slovenska pesem; celo cerkveni procesijo so napadli laški državni organi s puškami in streljanjem. Kar si je ustvaril naš narod s trudom in težavami za svoj kulturni in gospodarski razvoj, so Lah ob navzočnosti državnih organov uničili z ognjem in divjim razdejanjem in so ugledne naše rojake iz njih domov izgnali brez obtožbe in preiskave. — Soglasno je shod sprejel dve resoluciji na deželno in na državno vlado. Prva resolucija zahteva, da naj se ne opusti mejna črta med pasoma A in B, ker to nasprotuje pravnoveljavi pogodbi in bi oškodovalo našo državo in privedlo v pasu A do neznošnih političnih in prehranjevalnih razmer. Druga resolucija obsoja italijanska barbarstva v Trstu in na Goriskem, v Istri in Reki in Dalmaciji, zahteva vsestransko zadoščenje in pozivlja naše nesrečne rojake v zasedenem ozemlju, naj vztrajajo, kajti rešitev jim pride gotovo. Ker se je Italija izkazala za nevredno, da vrši mandat entente v zasedenem ozemlju, naj ententa vzpostavi potrebni red s četami vseh svojih držav.

— Nov premogovnik. Nedavno tega sta kupila gg. Fran Kenda in Jos. Haška jako velike in še ne v polnem teku se nahajajoče premogokone v St. Jurju ob juž. želez. Z neumornim delom podjetnikov in delavstva, se je našla nova žila 3 do 6 m debela v dosedaj še neznani daljavi, kjer je premog prvovrsten in najboljši v naši državi, ki se da prav lahko z angleškim antracitom primerjati, kojega rabijo za brzo-vlake. To je glasom izjave strokovnjakov ne le za St. Jurj in Celje velikega pomena, ampak za celo državo. Mi St. Jurčani smo se tega veselega dogodka prav razveselili.

Naloveljša gosarijada.

KRVAVI IZGREDI V SICILIJU. Trst, 28. julija. Listi poročajo iz Rima: Iz Katanje javljajo, da je prišlo včeraj v Randazzo do krvavih izgredov med kmeti in orožniki. Kmeti, ogorčeni zaradi nerednega razdeljevanja živil, so napadli občinsko poslopje s kamenjem in streli iz samokresov ter ranili tudi nekoliko orožnikov in vojakov, ki so streljali na množico in ustrelili sedem oseb.

BELA KUN.

Berlin, 28. julija. Oficijelno se poroča, da glede vprašanja izročitve Bele Kuna Madžarski doslej ni prispela iz Madžarske nobena nota, radi česar se nemška vlada ne čuti več vezano, da bi omejevala osebno svobodo Bele Kuna. Nemška vlada je sklenila, da dovoli Bela Kuni in njegovemu spremstvu, da se poda v ono inozemstvo, katero si je sam izbral za svoje bivališče.

RAZKROJ POLJSKE ARMADE.

Berlin, 29. julija. Posebni poročevalci »Achtuhr Abendblatt« poročajo iz poljskoruskega bojišča: Med tem ko se napovedana premirna pogajanja še niso pričela, se vrši popolni razkroj poljske armade v neverjetno hitrostjo in sigurnostjo. Severni del poljske armade je v popolnem razsulu. Vse ceste so zabasane z begajočimi četami pehote, artiljerije in trena. Vodstvo je popolnoma odpovedalo. Poljska armada trpi na popolnem pomanjkanju municije. Poljske čete, ki se

ali glej, že je tujec zraven in bi že rad spravil podjeje pod svojo streho. Onajajo v to svrhu lep in zape-ljiv denar, mi pa upamo, da se to ne zgodi.

— Pustite klopi v miru! Mestna občina ima to nesrečo, da ji pri javnih njenih napravah vedno kdo škodo dela, če ne domači divjaki, pa gotovo neznani tuji elementi. — Po parkih in drevoredih gotovi ljudje ne puste klopi na svojih mestih. Premetavajo jih z enega mesta na drugo. Mi pa mislimo, da je 10. ali 11. večerna ura čas, da grede taki mladi fantini in take mladoletne dekline spat, na kar naj bi gledali starši in vsi, ki so za nje odgovorni.

— Tobak — letošnji pridelek, dobimo baje koncem letošnje jeseni z Ogrskega in iz Romunije, boljše vrste tobak za smotke pa celo s Holandskega. Da bi se ta vest, ki prihaja sicer iz tovarniških krogov, le obistinila, kadilci si to iskreno želimo.

— V Ljubljani se je osnovala sekcija za trasiranje novih prog v Sloveniji. Za vodjo sekcije je imenovan stavbni svetnik ing. Rudolf Kavčič.

— Preganjanje v zasedenem ozemlju. Naša včerajšnja brzojavka iz Gorice se mora pravilno glasiliti tako, da so tam aretirali mnogo Slovencev, pri katerih so baje našli orožje in avstrijski vojni material izza prevrata.

— Potepuhi manjše. Čokate postave v starosti nad 30 let, v sivorjavi obleki, s čepico, nemško govoreč, se kladi po mestu, se skuša potihem splaziti se v stanovanja. Ako ga stranke dobe v sobi ali predsobi, navadno povprašuje po »nekem sobnem slikarju«. Danes zjutraj ob 9. so ga prišli v Beethovnovi ulici 6, toda je še pravi čas utekel grozeči nevarnosti.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal na poziv v »Slov. Narod« imenovan rodoljub svoto 1000 K. Naj bi plemeniti darovalec našel obilo posnemalec! Vsak zaveden Slovenec je dolžan po svojih močeh podpirati C. M. družbo. Prihajate razne zbirke, zahtevajte narod. kolke, družbene vžgalice, po gostilnah plačilne listke in družbene nabiralnike! Le ako se bodo pomnožili družbeni dohodki, bo omogočen obstoj slovenskega šolstva v zasedenem ozemlju.

nahajajo še v Litvinski, se skušajo rešiti skozi gozdove in močvirja proti zapadu, kjer jih pa že pričakujejo Rusi, ki nimajo skoraj nikakega artiljerijskega materiala, marveč operirajo z velikanskimi množicami konjenice.

TEŠINSKO VPRAŠANJE.

Praga, 29. julija. (ČTU) Po izjavi češko-slovaškega ministra za zunanje posle dr. Beneša o odločitvi poslaniške konference v tešinskem vprašanju bo komisija za določitev meje, ki se ustanovi v 14 dneh, imela pravico, predlagati krajevne izpremembe ob demarkacijski črti. Izdane bodo tudi politične in gospodarske odredbe, dalje se uveljavljati opcijska pravica prebivalstva na podlagi domovinske pravice od leta 1914 in bivališča leta 1918. Zagotoviti se preseljevalna pravica ter sklenejo pogodbe glede premoga, nafte in drugih potreb.

LDU Praga, 29. julija. (ČTU) V presojanju sklepa poslaniške konference v tešinskem vprašanju piše praška »Tribuna«, ki sploh najboljše razume diplomatsko stran tega vprašanja: Minister dr. Beneš je došel pač na temelju svojega poznavanja političnih razmer v Srednji Evropi do prepričanja, da bo našemu političnemu položaju v korist, ako se Čehi uklonijo želji zavzeznikov in z vsemi svojimi silami prispevajo v pomirjenje enega dela Evrope, na katerega ima češko-slovaška država vpliv.

— *

Gospodarske vesti.

— Svoboden izvoz koroze in dog. »Trgovinski Glasnik« priobčuje zvančno razglasilo o sklepu gospodarskega in finančnega odbora glede izvoza koroze in dog. Dovolil se izjema sklepu ministrskega sveta z dne 16. aprila in pristopi svobodni izvoz koroze v neomejeni množini proti plačilu izvozne carine 20 dinarjev za 100 kg in proti zagotovitvi valute v vse pogodbene države do konca leta 1920. Hkratu se dovoli svoboden izvoz dog v neomejeni množini proti plačilu izvozne carine in osiguranju valute.

— Glede novega drobiža po en dinar in 1/2 dinarja je ministrski svet naslednje odločil: Ta drobiž predstavlja državni papirni novic. Nikdo ni vezan prejeti pri plačilu več nego 200 dinarjev v komadih po 1 dinar in ne več kakor 100 dinarjev v komadih po pol dinarja. Glavna državna blagajna je pa dolžna tako glede plačil njej sami, kakor glede samene se kronsko dinarske

novčaniče sprejemati drobiž po en dinar in pol dinarja v neomejeni količini. Nad sto milijonov dinarjev se tega papirnega drobiža ne sme spraviti v promet. Novčani politični del poslovanja za ta državni papirni novic spada v kompetenco generalnega inšpektorja finance, a blaginjski del v ono generalne direkcije državnega računovodstva.

— Posojilnica in hranilnica v Trstu. LDU. Trst, 28. julija. Odbor in nadzorništvo Tržaške posojilnice in hranilnice v Trstu razglašajo uradno svojim članom in klijentom: S porušenjem našega Narodnega doma in uničenjem naših knjig je zadel naš zavod hud udarec, katerega bo težko preboleti. Treba bo dosti truda in stroškov, dokler vse popravimo in uredimo. Radi tega se mora za sedaj naše poslovanje omejiti le na popravilno delo in na to, da zabranimo večjo škodo in da stofimo vse potrebno za zavarovanje naših koristi. Ugotovili pa smo z velikim zadoščenjem, da bo naš zavod zamogel nadostiti vsem svojim dolžnostim in da

je kljub vsemu aktiven in da vlagatelji ne bodo imeli druge škode, kakor to, da bodo morali čakati nekaj časa na redno poslovanje. V svojo stvarbo je Tržaška posojilnica vložila le del svojega prebitka, nabranega v dolgih letih uspešnega poslovanja. Odbor, nadzorništvo in uradništvo so si v svesti važne in težke naloge in hočejo napeti vse svoje sile, da ohranijo zavod, ki je na gospodarskem polju toliko dobrega storil, da vzpostavijo pokvarjeni aparat, da čimprej pripomorejo do pričetka rednega poslovanja in da obvarujejo svoje vlagatelje, klijente in deležnike vsake škode. Prošijo pa svoje vlagatelje in klijente, da uvažujejo nezakriviljeno nesrečo, da potrpijo in da ohranijo zavodu dosedanje zaupanje. Odbor je že vse ukrenil v zavarovanje koristi in pravice zavoda in bo dajal občinstvu nadaljnja poročila o svojem delovanju in o stanju in poslovanju zavoda.

— Obročno železo. Po poročilu, došlem trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, sme »Vojno - tehnični zavod« v Kraguljevcu prodati iz svojega skladišča, z ozirom na veliko pomanjkanje obročnega železa primerne množine takega železa, ki pa se sme porabiti izključno le za izdelovanje sodov za izvoz pekmeza, sliiv in drugih domačih pridelkov. Predmetno obvestilo je interesotno v zbornični pisarni na vpogled.

— V gospodinjstvu težaj za ljudske učiteljice v Marjanišču, ki traja od 19. julija do 22. avgusta, so bile sprejete sledeče gg. učiteljice: Ahačič Jospina, Dragatuš, Kratnar Marija, Kamnik, Rogl Slavka, Boštjan, Vencelj Slavica, Ljubljana, Strumbelj Pavla, Gor. Šušlce, Dokler Marija, Trbovlje - Voda, Brišnik Ana, Orlavas p. Vransko, Klun Nežika, Kuželj ob Kolpi, Nadler Nežika, Ribnica, Sušnik Franja, Iškavac, Divjak Marija, Dob. Bukovec Ljudmila, Črnomelj, Vardjan Amelija, Metlika, Pirkovič Roca, Kostanjevica, Seme Helena, Polica, S. Ignacija Kerin, Smihel p. Novomesto.

BORZE.

LDU. Zagreb, 29. julija. Devize: Berolin 180—182, Italija 420—430, London 265—0, Novi Jork 72.50—73.50, Pariz 575—0, Praga 154—146, Dunaj 89.75 do 40. Valute: ameriški dolarji 71—72, avstrijske krone 42—43, carski rublji 125—135, francoski franki 590—595, napoleonori 310—318, nemške marke 178—180, romunski lei 197—198, češko-slovaške krone 151—0.

Društvene vesti in prireditve.

— Društvo poštnih uradnikov in uradnic priredi v nedeljo, dne 1. avgusta sestanek v vrtnem salonu pri »Novem svetu«, na katerem bo poročal delegat o pragmatiki. Člani se vabijo.

— Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja v ponedeljek dne 2. avgusta ob 3. popoldne, Spodnja Šiška 80.

Sokolstvo.

— Predprodaja vstopnic (sedeži) za javno telovadbo ljubljanske sokolske župe dne 1. avgusta 1920 se vrši v potek in soboto od 5. do 8. ure zvečer v sokolski pisarni v Narodnem domu. Opozarjamo na predprodajo, ker je malo število sedežev. Vsi sedeži so numerirani.

8. avgusta zlet mariborske Sokolske župe v Guštanju. Koroski! Pridite vsi!

Turistika in sport.

— Floridsdorfer A. C. Wien-Ilirija. V soboto ob pol 19. se vrši na prostoru Ilirije velika internacionalna nogometna tekma med prvimi moštvi Floridsdorfer Athletic-Cluba z Dunaja in Ilirijo. Moštvo Floridsdorfa stoji danes na četrtem mestu dunajskih prvorazrednih klubov, a pripomniti je treba, da je bilo isto moštvo v letih 1917—1918 prvak bivše Avstrije, torej na prvem mestu pred Rapidom. V moštvo je pet reprezentativnih igralcev: Amon, Ister, Hummelberger, Neubauer in Phak, ki je eden izmed najboljših dunajskih golmanov, dočim Neubauer sigurno najboljši dunajski centerhalf. Moštvo je telesno izvanredno močno, goji visoko igro, ima izvrstno tehniko in skupno igro. Igrali so proti Wiener Sportklub 2:0, Hašku 5:1, Concordiji 1:0, graškim Amaterji 4:1, in Gradjanskemu 3:2. — Vstopnina: sedeži po 24 in 16 K, stojšče 10 K, dijaško (člansko) stojšče le v predprodaji 6 K (na prostoru Ilirije v petek od 18. do 20.30). Predprodaja drugih vstopnic v drogeriji Kanc, Zidovska, ulica in pri trvdri »Svetlac, Mestni trg. Tekma se bo vršila ob vsakem vremenu.

Aprovizacija.

— Teleče meso. Vnovčevalnica za živino in mast oddala je za soboto in nedeljo, to je 31. julija in 1. avgusta aledicim mesarjem svoja teleta v razprodajo in sicer: Dolničar, Jesih, Kočar, Krašovec, Makovec, Novak, Petrič, Prepeluh, Prezelj, Porenta, Rihtar ml., Rihtar star., Zganjar Josip in Zganjar Anton, Zupančič, Zagmeister dobe po tri teleta; Škrjanec, Škrjanc in Zajo Ivan po štiri teleta ter Bizilj, Leben, Ocvirk po pet tele; Sme dobi eno tele. Kilogram telečjega mesa velja, sprednjega 19 K, zadnjega 20 K.

Glavni urednik: Rasto Pustoslavšek. Odgovorni urednik: Božidar Vodač.

Gramofon s 33 ploščami se prodaja.
N. Šibenik, Križevniška ul. 6. 5648

Klavir, dobro ohranjen naprodati.
Jezovšek, Vransko pri Celju. 5972

Sprejme se več čevljarstvih pomočnikov za kov za nova dela. Cesta na Loko 20. 5610

Sprejme se v plesarsko obrt kon-toristinja ki se raz-ume dobro na kvadrato. Jos. Jug, Rimska cesta 16, od 1. do 2. ure popoldne. 5513

Kompletne konjske oprave in razni vozovi se prodajo po zmernih cenah, informacije daje tiskar J. Kozlov, Sv. Petra cesta 4. 5436

Skromen kabinet, kjerkoli v Ljubljani, ali predmetu išče s 1. septembrom soliden samic. Ponudbe pod »Dobro plačilo 5707« na upravnistvo Slov. Naroda. 5707

Trstje za stropne izdelave in prodaja na debelo in drobno po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4256

Zlata pletenina, železne pocinkane, sita in rešeta, pletena žica za ograje, modroce za postelje se dobijo pri Bra-ka Kramer, tvornica za platno i pletivo od žica, sila i rešeta i. t. d. Novi Sad

Kuharica srednjih let za ves hišni po-stel z dobrim priporočilom se takoj sprejme k dvema osebam na Zidani most. Ozira se samo na pisne-pone ponudbe z navedbo plače pod »Kuharica/5611« na uprav. Slov. Naroda.

Kupca za jabolka iščem.

Pišite na F. Letnik, Guštanj, Koroško. 5619

Sukanec bel in črn priporoča trvdka
Osvaid Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 5630

Koncipijenta sprejme odvetnik Dr. Franjo Rosina v Mariboru. 5602

Prodaja 1200 m³ smrekovih blodov na Jelovci nad Jamnikom. Reflektantje naj se zglase pisмено ali ustmeno pri Ivanu Magušar v Lescah Gorenjsko.

Zaganje drv z motorjem se priporoča po najnižji ceni in točni postrežbi Anton Pnothar, Poljanski nasip št. 22, L. 5615

Kupujem vsako večjo količino bukovič drv in suhega oglja, kakor tudi medicinske korenine, zemljišča in cvetje. Ponudbe prosim z naznakom cene in ke postavno. Ciril Zagore, Sanja (Hrvaško). 5605

Cvetlična semena za jesensko sejatev kakor cinerarije, nageljčki, levkoje, primule, mačke itd. v lepi izbiri, jamčeno zanesljivo se dobe pri Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica 12. 5444

Na prodaj je več stavbnih parcel v Novem Vodmatu blizu električne po-staje. Proda se tudi večja množina pristnega, dobrega dolinskega vina po primerni ceni v sodih od 56 lit. nadalje. Pojasnila daje A. Vacik, Ljubljana, Zaloška cesta 15. 5680

Kolesa Pneumatika Bencin
vse po globoko znižanih cenah
J. Gorec, Ljubljana,
Gospodarska cesta 14. — Vagova ulica 8.

CEMENT : Prodaj
Roman dobavlja
Sivkati ,AVA' Laško
Portland

Sumsko poduzeće sa dvije pilane traži tehnički i komercijalno naobraženog ravnatelja.

Ponude sa oznakom dosadašnjeg službovanja i zahtevom glede plaće poslati na upravo lista pod ravnatelj/5654

Apoteka
Momira V. Nikolića
u Kraljevu
od prvog septembra 1920. potrebuje pripravnik apotekarskog sa malo prakse. Uslovi su: košta, stan, plata 800—1000 kruna mesečno. 5620

Brezov les
kupuje
Tovarna lesenih žubijev v Tacnu pod Smernu goro.

Zenitna ponudba!
Vdovec, star 85 let, trgovec in pose-snik na deželi, se želi v svrhu takojšnje ženitve seznaniti z gospodično od 25 do 28 let iz trgovske hiše ali učiteljico, ki bi imela veselje do trgovine. Resne ponudbe s sliko pod »Mirni dom« 5681 na uprav. Slov. Naroda. 5681

Slike kralja Petra
v velikosti 47x85 cm priporoča
Narodna knjižnica v Ljubljani.
Cena K 24.—.

Dr. Rodoschegg
zobozdravnik
v Ljubljani, Stari trg 2, ne ordinira od 31. julija do 22. avgusta. 5678

Vžigalice
po 55 v, manj kot zaboj 60 v, kura-sni zadrž po K 6-50 kuravno moko po K 5-50 nudi trgovina J. Rojc, Se-ko-Moote pri Ljubljani. 5666

Obvestilo.
Cenjenim odjemalcem vljud-no naznanjam, da ostane trgo-vina vsled počitnic osovja
od 20. jul. do 3. avg.
zaprta.
F. ČUDEN sin
nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Sprejme se v delo fino moško in žensko perilo v Zeleni jami št. 139, Mihelič. 5682

Otave kravje se v košnji prodaj
več travnikov. Jos. Pah, Ljubljana, Gra-daška ul. 22, telefon 503. 5677

Oprava za spalno sobo, skoro nova, se ceno pro-da. Naslov pove upravnistvo Sloven-skega Naroda. 5692

Šivalni stroj prodaj.
Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 5683

Iščem inštruktorja za latinsčino.
Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 5694

Gortilna se vzame v najem.
Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 5686

Bukovo oglje
suho v vsaki množini
F. & A. UHER, Ljubljana
Telefon 117.

Knjigovodja
v lesni stroki izurjen, absolviranec tr-govske šole, se takoj sprejme. Zmo-žnost slovenščine in nemščine v besedi in pisavi, spretnost v strojepisu in stenografiji pogoj. Pisemne ponudbe ali osebno predstavljanje pri Petru Pre-potnik, lesni veletrgovci v Železni Kaplji. 5703

Nudim
vsakovrstne živilne potrebščine
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletina ul. 15.

Služkinja iz boljše hiše, katere zna nekoliko šivati ter ima rada otroke, se takoj sprejme. Več pri gospe Karolini Treo, Sv. Petra c. 21. 5698

Na prodaj sta 2 kravi, ena s tele-om druga na času. Polzve se pri Frau Kotčvar, Vrhnika št. 16. 5696

Sirkove krtače, večje množine, kakor tudi krtače vseh vrst po vzorcu dobavljam. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5691

Prodaj se moško kolo »Waffenrad« in 2 šivalna stroja znamke »Singer« eden za krojača, drugi za šiviljo in stroj »Howe«. Zvolkel, Cegnar-jeva ulica 4. 5685

Prodaj komplet, dobro ohranjen Mayerjev konverzacijski le-kikon, dve violini, usnjato obiko ter parni strojek, primeren za poučevanje v solah. Eventuelni reflektanti naj se obrnejo na Zupančič, št. Vid pri Stični. 5704

Elektrana v Skofji Loki potrebuje 2 monterja za hišne instalacije. Pis-mene ali ustmene ponudbe na elektrarno Skofja Loka in okolica, Skofja Loka. 5693

V se vrste
papirja Abadie
prodaja generalni zastopnik »Société des Papiers Abadie Paris« za celo Jugoslavijo Ante Prašol, Ljubljana, Rimska cesta 19, po originalnih cenah od tovarne. Brzjavlj: Prašol, Ljubljana.

Zlaidno opeko
zarezo (utorno) in navadno
strešno opeko
dobavlja
„AVA“ Lubečno.

Prva specialna trgovina z
::: rokavicami in parfumi :::

O. Bračko, Ljubljana,
Dunajska cesta štef. 12.

Zahvala.

Za vse izkazano mi sočutje ob bolezn i in smrti mojega dragega soproga, ozir. brata, svaka in strica, gospoda

dr. Viktor Sušnika
odvetnika v Pliberku

izrekam v svojem in v imenu vseh sorodnikov iskreno zahvalo. Zlasti se zahvaljujem g. odvetniku dr. Fr. Rosina kot zastopniku odvetniške zbornice ter mari-borskih in obmejnih odvetnikov za lep nagrobni govor, dalje zastopstvu Mariborskega Sokola, gosp. gerentu mestne občine Pliberške in Pliberčanom sploh, kakor tudi vsem stanovskim tovarišem, prijateljem in znancem, ki so spremili blagega pokojnika k zadnje-mu počitku.

MARIBOR, dne 28. julija 1920.

Milena dr. Sušnikova roj. Kaučičeva.

Brez posebnega obvestila.

JOSIP CIUHA, trgovec v Ljubljani, naznanja vsem prijateljem in znancem, da je njegov družabnik, gospod

FRANC JESIH

trgovec

danes dne 29. t. m. ob 12. uri opoldne po kratki mučni bolezn i mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 31. t. m. ob 4. uri pop. iz mrt-vašnice Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 29. julija 1920.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Prirodni malinov sirup

z rafinadnim sladkorjem vkuhan, se dobi po najnižji dnevni ceni v poljubni množini. — Nadalje: Ekstrakt za umetne soke i. t. d. pri trvdki
Srečko Potnik, Metelkova ulica (poprei zaloga mengeškega piva).

Prodaja lesa.

Iz gozdov Alfreda Voigta na Koroškem se prodaj v revirju Ljubelj 1000 kbm in revirju Sele-Kot pa 800 kbm smrekovih in macesnovih hlodov ter 300 prn mehkih in trdih drv. Penudbe je vpslati do vstevšega 10. avgusta 1920 na državno nadzornistvo za Voigtovo veleposestvo v Borovljah, ker se dajo interesentom tudi vsa potrebna pojasnila.

PRODAJA LESA.

Iz gozdov Ludovika Wittgensteina na Koroškem se prodaj: na Sinji planini pri Grebincu 950 kbm macesnovih hlodov, v okolišu Sel nad Borovljami 400 kbm smrekovih in macesnovih hlodov, ter 800 prn večinoma mehkih drv. V občini Smarjeta v Rožu 800 kbm in občini Slov. Playberk 1000 kbm in v občini Loče pa 600 kbm smrekovega in macesnovoga okroglega lesa. Tudi se odda več vagonov smrekovega lubja. Ponudbe je poslati do vstevšega 10. avgusta 1920 državnemu nadzornistvu za Wittgenstei-novo veleposestvo Borovljah, kjer se dajejo interesentom tudi vsa potrebna pojasnila. 5650

Spiritna industrija d. d.

Zagreb, Boškovičeva ulica 7.

Brzjavlj: Spiritusindustrija. Telefon interurban 4-96.
Ima v Ljubljani skladišče finega rafiniranega spirita pri trvdki »Bal-kan«, trgovska spedijska in komisjska delniška družba, ter dobavlja iz svojih tvornic surovi spirit za tvornice, očet in denaturirani spirit na veliko. Naročbe sprejema gl. zastopnik Mavro Fürst, Ljubljana, Sočna ul. 5.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica štef. 2.

Delniška glavnica 30.000.000 — kron.

Rezervni fond 20.000.000 — kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE